

Szkoła Podstawowa nr 1
im. Komisji Edukacji Narodowej
w Siedlcach

WEWNĄTRZSZKOLNE OCENIANIE
GEOGRAFIA

Ocenianie osiągnięć edukacyjnych i zachowania ucznia odbywa się w ramach oceniania wewnątrzszkolnego, które ma na celu:

- informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i jego zachowaniu oraz o postępach w tym zakresie;
- udzielanie uczniowi pomocy w nauce poprzez przekazanie uczniowi informacji o tym, co zrobił dobrze i jak powinien się dalej uczyć;
- udzielanie wskazówek do samodzielnego planowania własnego rozwoju;
- motywowanie ucznia do dalszych postępów w nauce i zachowaniu;
- dostarczanie rodzicom i nauczycielom informacji o postępach i trudnościach w nauce i zachowaniu ucznia oraz o szczególnych uzdolnieniach ucznia;
- umożliwienie nauczycielom doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno-wychowawczej.

Uczeń w trakcie nauki w szkole otrzymuje oceny:

- bieżące;
- klasyfikacyjne: śródroczne i roczne;
- końcowe (na zakończenie nauki w szkole podstawowej).

Oceny (bieżące, klasyfikacyjne śródroczne, klasyfikacyjne roczne i końcowe) uzyskane w trakcie nauki:

- są jawne dla ucznia i jego rodziców (prawnych opiekunów);
- połączone z informacją zwrotną;
- pozytywne oceny (bieżące, klasyfikacyjne śródroczne, klasyfikacyjne roczne i końcowe) to oceny ustalone w stopniach: celujący (6), bardzo dobry (5), dobry (4), dostateczny (3), dopuszczający (2);
- ocena negatywna (bieżąca, klasyfikacyjna śródroczna, klasyfikacyjną roczna i końcowa) jest ustalona w stopniu – niedostateczny (1).

W ocenianiu bieżącym oraz klasyfikacji śródrocznej dopuszcza się stosowanie znaków + (plus) i – (minus) z wyłączeniem ocen 1- i 6+. Znak + (plus) przy ocenie oznacza, że wiedza ucznia wykracza poza wystawioną ocenę, zaś znak – (minus), że wiedza ucznia powinna zostać uzupełniona. Oceny bieżące, śródroczne, roczne i końcowe wpisuje się do dziennika elektronicznego cyfrowo.

Skala procentowo - punktowa oceniania prac pisemnych (sprawdzianów, prac klasowych i kartkówek) dla klas V-VIII:

Ocena słowna	Ocena cyfrowa	Procent punktów
niedostateczny	1	27 % i poniżej
niedostateczny plus	1+	28-30 %
dopuszczający minus	2-	31-37 %
dopuszczający	2	38-43 %
dopuszczający plus	2+	44-50 %
dostateczny minus	3-	51-58 %
dostateczny	3	59-67 %
dostateczny plus	3+	68-75 %
dobry minus	4-	76-80 %
dobry	4	81-85 %
dobry plus	4+	86-90 %
bardzo dobry minus	5-	91-93 %
bardzo dobry	5	94-95 %
bardzo dobry plus	5+	96-97 %
celujący minus	6-	98-99 %
celujący	6	100%

W klasach VII, w których geografia realizowana jest w wymiarze 2 godz./tyg., ocenę śródroczną i roczną wystawiamy z co najmniej 6 ocen cząstkowych w semestrze (w tym minimum 2 oceny z prac klasowych). W pozostałych klasach, w których geografia realizowana jest 1 godz./tyg., ocenę śródroczną i roczną wystawiamy co najmniej z 4 ocen cząstkowych w semestrze (w tym minimum jedna ocena z pracy klasowej). W przypadku ucznia objętego nauczaniem indywidualnym dopuszcza się mniejszą liczbę ocen cząstkowych.

Ocena semestralna nie jest średnią arytmetyczną ocen cząstkowych. Ocena klasyfikacyjna roczna wystawiana jest w oparciu o obie oceny semestralne. Uczeń może poprawiać każdą ocenę ze sprawdzianu lub pracy klasowej z wyłączeniem oceny bardzo dobrej, a inne oceny otrzymane w danym semestrze w zależności od liczby godzin danego przedmiotu w tygodniu:

- a) 1 godz./tyg. - uczeń może poprawiać 1 inną ocenę
- b) 2 godz./tyg. - uczeń może poprawiać 2 inne oceny, po ustaleniu z nauczycielem terminu, formy poprawy i rodzaju oceny, zgodnie z zasadami określonymi w PZO
- c) każdą ocenę z poprawy wpisuje się do dziennika elektronicznego (funkcja POPRAW, ocena pierwotna i ocena uzyskana w wyniku poprawy znajdują się w nawiasie kwadratowym)
- d) uczeń nieobecny na pracy pisemnej uzgadnia z nauczycielem termin i sposób jej zaliczenia, nie później niż w ciągu dwóch tygodni od powrotu do szkoły
- e) uczeń poprawia daną ocenę tylko raz

Ocenie podlegają:

- wiadomości ucznia w danym okresie, semestrze, roku;
- umiejętności;
- poprawne posługiwanie się językiem geograficznym;
- znajomość mapy;
- aktywność na zajęciach lekcyjnych;
- aktywność pozalekcyjna.

Uczeń może być oceniony za:

- **odpowiedź ustną**

Wiadomości sprawdzane podczas odpowiedzi ustnych obejmują materiał z trzech ostatnich jednostek lekcyjnych. Krótkie wypowiedzi ustne lub dużą aktywność w czasie lekcji nauczyciel zaznacza znakiem plus (+). Trzy plusy są równoznaczne z oceną bardzo dobrą. Za brak pracy na lekcji lub brak pracy domowej uczeń otrzymuje minus(-). Trzy minusy są równoznaczne z oceną niedostateczną. Uczeń może być w semestrze 2 razy nieprzygotowany do lekcji przy 2 godzinach geografii w tygodniu lub 1 raz przy 1 godz. w tygodniu. Nieprzygotowanie należy zgłosić przed rozpoczęciem zajęć. „Nieprzygotowanie do lekcji” oznacza brak opanowania wiadomości i umiejętności z trzech ostatnich zajęć lekcyjnych. Nauczyciel odnotowuje ten fakt w swoim terminarzu, nie ma to jednak wpływu na ocenę końcową. Niezgłoszone przed lekcją nieprzygotowanie ucznia pociąga za sobą wpisanie oceny niedostatecznej.

„Szczęśliwy numer” zwalnia tylko z odpowiedzi ustnej, natomiast nie zwalnia z odpowiedzi ustnej na lekcji powtórzeniowej i zapowiedzianej pracy pisemnej. Prawo do ulg w pytaniu zostaje zawieszane na miesiąc przed radą klasyfikacyjną (szczęśliwe numerki, nieprzygotowania).

- **odpowiedź pisemną: prace klasowe (sprawdziany) i kartkówki**

Prace klasowe są zapowiadane co najmniej tydzień wcześniej. Jednocześnie jest omówiony ich zakres i kryteria wymagań. Kartkówka, trwająca nie dłużej niż 15 minut, nie

musi być zapowiadana. Nie zapowiadana kartkówka obejmuje materiał z trzech ostatnich jednostek lekcyjnych. Prace pisemne są obowiązkowe. Uczeń nieobecny na pracy pisemnej uzgadnia z nauczycielem termin i sposób jej zaliczenia, nie później niż w ciągu dwóch tygodni od powrotu do szkoły. Jeżeli uczeń uchylił się od zaliczenia zaległego sprawdzianu w ustalonym terminie, zostanie zobowiązany do jego napisania na najbliższej lekcji. Wtedy sprawdzian będzie oceniany zgodnie z zasadami ustalonymi w statucie. Jeżeli uczeń nic nie napisze, to otrzyma ocenę niedostateczną. W przypadku nieobecności nauczyciela w dniu sprawdzianu, pracy klasowej itp., termin zostaje ponownie uzgodniony z klasą (przy czym nie obowiązuje tygodniowe wyprzedzenie).

W przypadku pracy niesamodzielnej podczas pisania sprawdzianu lub kartkówki, przeszkadzania rówieśnikom poprzez głośną rozmowę, zadawanie innym pytań lub próby udzielania odpowiedzi na głos, uczniowi zostaje przerwane dalsze pisanie pracy. Konsekwencją dla ucznia jest otrzymanie oceny niedostatecznej bez możliwości poprawy. Termin oddawania sprawdzianów i innych prac pisemnych uczniów nauczyciel uzgadnia z uczniami, ale nie może on przekroczyć dwóch tygodni. Sprawdzone i ocenione prace klasowe nauczyciel przechowuje do końca roku szkolnego. Pozostają one do wglądu uczniów i rodziców (prawnych opiekunów) u nauczyciela.

- **zeszyt przedmiotowy, zeszyt ćwiczeń, karty pracy**

Podczas oceny nauczyciel bierze pod uwagę ilość i jakość notatek z lekcji oraz prac domowych. Uczeń w przypadku nieobecności w szkole powinien uzupełnić zeszyt przedmiotowy i zeszyt ćwiczeń w terminie 7 dni od dnia powrotu do szkoły.

- **prace domowe**

Ocenie podlega realizacja kryteriów określonych przez nauczyciela, a także włożony wkład pracy, samodzielność wykonania, umiejętność korzystania z różnych źródeł informacji geograficznej, pomysłowość i estetyka.

Na każdej lekcji sprawdzane są ilościowo prace domowe, zaś jakościowo w miarę potrzeb, nie rzadziej niż dwa razy w semestrze przy 2 godzinach geografii w tygodniu i 1 raz przy 1 godz. geografii w tygodniu. Za brak pracy domowej (zgłoszonej przed rozpoczęciem zajęć) lub brak pracy na lekcji uczeń otrzymuje minus.

- **prace projektowe**

Nauczyciel ocenia zrealizowanie kryteriów określonych w instrukcji, umiejętność wyszukiwania, porządkowania i wykorzystania informacji z różnych źródeł, kreatywność, umiejętność pracy w zespole oraz prezentacji wyników swojej pracy. Uczeń może za pracę projektową otrzymać ocenę celującą, jeśli została ona wykonana bezbłędnie, spełnia wszystkie kryteria podane w instrukcji oraz zawiera treści wykraczające poza program dla danego etapu kształcenia.

- **prace dodatkowe**

Uczeń może wykonać pracę zadaną przez nauczyciela dodatkowo i otrzyma za nią ocenę celującą, jeśli praca wykonana jest bezbłędnie i wykracza poza treści programowe lub ocenę odpowiednio niższą zgodną z wymaganiami programowymi. Ustala się następującą

ważność różnych form aktywności ucznia na lekcjach geografii: praca klasowa, kartkówka, odpowiedź ustna, praca domowa, aktywność na zajęciach, inne (np. prezentacja, plakat, film, reportaż, projekt, referat, wykonanie modeli, plansz, schematów, wykresów). Oceny za dodatkowe prace są ocenami wspierającymi. Ustala się następującą kolorystykę kategorii ocen wpisywanych do dziennika elektronicznego: - sprawdzian, praca klasowa – kolor czerwony; - kartkówki – kolor zielony; Pozostałe oceny według kolorystyki ustalonej przez nauczyciela.

W klasach piątych na początku roku szkolnego stosuje się 2- tygodniowy „okres ochronny” (nie stawiamy ocen niedostatecznych). W przypadku dłuższej nieobecności usprawiedliwionej przez rodziców, terminy sprawdzenia wiadomości są uzgadniane z nauczycielem. Uczeń otrzymuje określony limit czasu na uzupełnienie braków. Uczeń nie może być zwolniony z opanowania niektórych partii materiału. Uczeń mający kłopoty z opanowaniem materiału może zwrócić się do nauczyciela w celu ustalenia formy wyrównania braków lub pokonania trudności.

Uczniowie z opinią lub orzeczeniem z poradni psychologiczno - pedagogicznej lub innej poradni specjalistycznej mają prawo wyboru formy sprawdzania wiadomości z ostatniej lekcji – sprawdzian pisemny lub odpowiedź ustna (zgodnie z zaleceniami z opinii lub orzeczenia poradni psychologiczno-pedagogicznej). Nauczyciel ma obowiązek indywidualizować pracę na obowiązkowych i dodatkowych zajęciach edukacyjnych, odpowiednio do potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych, zarówno z uczniem posiadającym opinię bądź orzeczenie poradni psychologiczno-pedagogicznej, jak również z uczniem nieposiadającym opinii bądź orzeczenia, ale objętym pomocą psychologiczno-pedagogiczną w szkole, na podstawie ustaleń zawartych w planie działań wspierających.

Informowanie uczniów i rodziców (prawnych opiekunów) o wymaganiach i postępach:

- wymagania z przedmiotu w zakresie wiadomości i umiejętności są uczniom przedstawiane na bieżąco, na lekcjach
- oceny zdobywane przez uczniów są odnotowywane na bieżąco w dzienniku elektronicznym oraz mogą być wpisane do zeszytu przedmiotowego na prośbę uczniów lub jego rodziców (prawnych opiekunów)
- na miesiąc przed klasyfikacyjnym posiedzeniem rady pedagogicznej nauczyciele są zobowiązani do wpisania w dzienniku elektronicznym groźących ocen niedostatecznych
- na dwa tygodnie przed klasyfikacyjnym posiedzeniem rady pedagogicznej nauczyciele są zobowiązani do poinformowania uczniów i ich rodziców (prawnych opiekunów) o propozycjach ocen śródrocznych i rocznych poprzez wpisanie ich do dziennika elektronicznego
- zaproponowana na dwa tygodnie przed klasyfikacją ocena nie jest oceną ostateczną
- na tydzień przed klasyfikacyjnym posiedzeniem rady pedagogicznej nauczyciele są zobowiązani poinformować uczniów i ich rodziców (prawnych opiekunów) o wystawionych ocenach poprzez wpisanie ich do dziennika elektronicznego.

Wymagania na poszczególne oceny cząstkowe są do wglądu u nauczyciela geografii oraz na stronie internetowej szkoły.

Formy i metody dostosowania wymagań dla uczniów ze specyficznymi trudnościami w nauce oraz obniżonymi możliwościami edukacyjnymi

1. Uczniowie z dysleksją rozwojową

- indywidualizowanie kryteriów prac pisemnych,
- stosowanie prostych, jasnych instrukcji, kilkakrotnie powtarzamy polecenia,
- zmniejszenie liczby zadań,
- wzmacnianie pozytywnych zachowań,
- ocenianie nawet najmniejszych osiągnięć,
- wydłużenie limitu czasowego podczas prac samodzielnych,
- dawanie możliwości ustnego zaliczania sprawdzianów i kartkówek.

2. Uczniowie z dysgrafią i dysortografią

- dawanie możliwość ustnego zaliczania sprawdzianów i kartkówek,
- uwzględnianie głównie wartości merytoryczne prac pisemnych,
- indywidualizowanie kryteriów oceny,
- wydłużanie limitów czasowych przewidzianych na opracowanie wypowiedzi pisemnych,
- umożliwienie pisanie literami drukowanymi lub na komputerze

3. Uczniowie z deficytem funkcji percepcyjno-motorycznych

- więcej czasu na przyswojenie nowych wiadomości,
- stosowanie pytań naprowadzających podczas odpowiedzi ustnych,
- wydłużanie limitu czasowego podczas samodzielnych prac,
- zmniejszenie liczby zadań,
- wykorzystywanie obrazów, modeli, tablic, diagramów,
- ocenianie i zauważanie nawet najmniejszych osiągnięć ucznia.

4. Uczniowie, u których stwierdzono wolniejsze tempo pracy

- stosowanie krótszych zadań i zmniejszanie ich ilości,
- wydłużanie limitu czasowego podczas prac samodzielnych,
- wykorzystywanie tabel, planszy, modeli, schematów, wykresów
- stosowanie pomocniczych pytań.

5. Uczniowie z deficytem funkcji wzrokowo – słuchowej

- umożliwienie uczniom siedzenia w pierwszej ławce,
- wykorzystywanie obrazów, tabel, modeli,
- kilkukrotne powtarzanie jasnych i prostych instrukcji.

6. Uczniowie z wadą wymowy

- umożliwienie uczniom odpowiedzi ustnej po zakończeniu lekcji,
- ograniczenie głośnego czytanie ucznia na lekcji,
- wzmacnianie pozytywnych zachowań,

- ocenianie drobnych postępów w nauce.

7. Uczniowie z obniżoną pamięcią trwałą

- unikanie „wrywania” ucznia do odpowiedzi,
- informowanie ucznia o terminie odpowiedzi ustnych i zakresie obowiązującego materiału,
- pomaganie w redagowaniu planu pracy związanego z danym obszarem tematycznym,
- stosowanie pytań dodatkowych podczas odpowiedzi ustnych,
- dawanie więcej czasu na przyswojenie nowych wiadomości,
- ograniczanie zakres materiału do jednorazowego opanowania,
- wykorzystywanie obrazów, tabel, planszy, wykresów.

Kryteria oceniania osiągnięć ucznia

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności wykraczające poza podstawę programową,
- stosuje wiadomości w sytuacjach nietypowych (problemowych),
- formułuje problemy oraz dokonuje analizy i syntezy nowych zjawisk,
- proponuje rozwiązania nietypowe,
- osiąga sukcesy w konkursach geograficznych, olimpiadach i lidze międzyprzedmiotowej na szczeblu wyższym niż szkolny.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który :

- opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej,
- stosuje zdobytą wiedzę do rozwiązywania problemów i zadań w nowych sytuacjach,
- wykazuje dużą samodzielność i potrafi bez pomocy nauczyciela korzystać z różnych źródeł wiedzy, np. atlas geograficzny, wykresy i diagramy klimatyczne, rocznik statystyczny, tablica stratygraficzna, profile glebowe, piramidy demograficzne, mapy poziomicowe, Internet,
- sprawnie oblicza różnicę czasu na Ziemi na podstawie położenia geograficznego,
- lokalizuje punkty na mapach znając ich współrzędne geograficzne,
- rozpoznaje typy klimatów na podstawie diagramów klimatycznych,
- przedstawia swoje stanowisko wobec zachodzących przemian społeczno-gospodarczych w omawianych państwach,
- samodzielnie rozwiązuje zadania obliczeniowe o dużym stopniu trudności .

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował w dużym zakresie wiadomości i umiejętności określone w programie,

- poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności do samodzielnego rozwiązywania typowych zadań i problemów,
 - korzysta z różnych źródeł informacji geograficznych, takich jak: atlas geograficzny, wykresy i diagramy klimatyczne, rocznik statystyczny, tablica stratygraficzna, profile glebowe, piramidy demograficzne,
 - określa położenie geograficzne dowolnego punktu na mapie w stopniach i minutach,
 - określa wybrane cechy regionu, korzystając z legendy mapy,
 - potrafi zamieniać skalę na różne rodzaje,
 - samodzielnie rozwiązuje zadania obliczeniowe o średnim stopniu trudności (np. średnia i amplituda temperatur, gęstość zaludnienia, różnica czasu na Ziemi, przyrost naturalny).

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- opanował w podstawowym zakresie te wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej, które są konieczne do dalszego kształcenia,
- określa położenie geograficzne dowolnego punktu na mapie w stopniach,
- z pomocą nauczyciela poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności do rozwiązywania typowych zadań i problemów,
 - z pomocą nauczyciela korzysta z różnych źródeł informacji geograficznych, takich jak: atlas geograficzny, wykresy i diagramy klimatyczne, rocznik statystyczny, tablica stratygraficzna,
 - potrafi wskazać na mapie przykłady form ukształtowania lądu i dna oceanicznego,
 - z pomocą nauczyciela korzysta ze skali i podziałki przy obliczaniu odległości rzeczywistej oraz rozwiązuje zadania obliczeniowe o niewielkim stopniu trudności.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- ma pewne braki w opanowaniu wiadomości i umiejętności określonych podstawą programową, ale nie przekreślają one możliwości dalszego kształcenia,
- określa kierunki główne na globusie i w terenie,
- z pomocą nauczyciela określa położenie geograficzne punktu na mapie i globusie,
- potrafi nazwać i wskazać na mapie oceany i kontynenty,
- podaje przykłady zmian w sferach Ziemi w wyniku działalności człowieka,
- z pomocą nauczyciela odczytuje informacje z tabel, wykresów i diagramów.